

твото дефиниции на сивата икономика¹, пространните дискусии относно надеждността на методите за измерване и съществуващите различни, а понякога и противоречиви оценки на нейния размер.

Основен акцент в съществуващите емпирични изследвания представляват оценките на размера и обхвата на неформалната икономика. Не би било пресилено да се каже, че изследванията, третиращи мотивацията за неформални дейности, както и тези, измерващи ефекта от такъв род дейности на макро- и микроравнище, са фрагментарни и непълни. А с осигуряването на такава информация би се предоставил ценен ресурс при вземането на управленски решения на макроравнище. Например намаляването на данъчната тежест и облекчаването на условията за легализиране, функциониране и отчитане на частните фирми би била само една от ефективните стъпки за ограничаване на скритата икономика. При наличието на висока безработица и ограничено търсене на работна сила във формалния сектор много хора са принудени да търсят заетост в неформалната икономика и този факт би трябвало да намери отражение в мерките за ограничаване на скритата икономика.

В статията се представя един възможен подход за статистическо изучаване на неформалната икономика, апробиран в реални условия през март 2001 г. като изследване, съпътстващо редовното изследване на работната сила на Националния статистически институт². Изложението не се ограничава само до оповестяването на получените резултати относно неформалната заетост. Основната цел е да се представи възприетият инструментариум за измерване на отделни

¹ По отношение на сивата икономика в обращение са различни термини - "сива", "скрита", "неформална", "икономика в сянка". В някои литературни източници се прави опит за разграничаване на тези термини в зависимост от наличието на криминален характер на извършваните дейности или от това дали става въпрос за укриване на данъци, или за липса на регистрация. По мое мнение подобно разграничаване само би обременило излишно изложението, поради което в статията посочените термини се използват като еквиваленти.

² Тук искам да отбележа, че предложеният от мен инструментариум за измерване на скритата заетост бе обогатен и доведен до окончателен вариант благодарение на усилията на много хора. Изключително съм загължена на експертите от отдел "Статистика на потребителските цени" на НСИ, на проф. Ким, на проф. Душен и проф. А. Албу за бележките по въпросника и формирането на извадката, както и на Александър Цветков за статистическата обработка и анализ на резултатите. Не на последно място трябва да се отбележи, че изследването стана възможно благодарение на финансовата подкрепа на програмата ФАР на Европейския съюз в рамките на изследователски проект P98-1041-R.